

ტარტაროზი

№ 86

ჰვირა, 6 თებერვალი 1927 წ.

№ 86

სისტემის ბრალია

ლონი

კულაკი (ვაჰარსა და მღვდელს): თქვე ოჯახდაქვე უღებო, თქვენს სიცოცხლეში არაფერი გიგემათ თუ რა ბრის, ასე ბურთივით მალა რომ გვისვრის ეს სასწორი?

ვაჰარსი: ბერიც ვემათ, მაგრამ რა! ახლა ხომ იცი, ამათ მებრირეჯი სისტემა შებოილეს, რაიც იმას ნიშნავს, რომ მსუბუქს—ამიიმებს, მძიმეს კი ამსუბუქებს. თორემ ძველი სისტემა რომ იყოს, დცი მუშაც კი ვერ მიზამდჷ ძვრას!

კეკე ცლა

აქლემი უფრო ადვილად გაძვრება ნუმსის ყუნწში, ვიდრე კულაკი საბჭოში.

პრევენები და პრობლემა

მაშალმა რომ საღამოს უკანასკნელათ დაიცივლა-ესაია თაბათაძემ 9 თვის ბზოს დანა გამოუსვა ყელში.

ვახშმით მან მოიწვია მეზობელი გლეხები—ახალწელიწადს ვერ დაგპატიეთო—და სუფრაზე სიტყვა ჩამოაგდო არჩევნებზე:

— თქვენ ხომ ხშირად გესმით ახლა მელიორაცია, ელექტროფიკაცია, კანალიზაცია, ადმინისტრაციის დაახლოება ხალხთან, ემანსიპაცია პრობლემა, კულაკობა, მაშინიზაცია, ინდუსტრიალიზაცია, მაკრატელი, კოოპერატიული დარაზმვა და სხვა.

— ქოჩორაშვილმა გითხრათ, რომ მელიორაციას ვატარებთო ე. ი. მელიორაცია არის მელია კაცი რომ იქნება; გაიძვერა, ფლიდი, გაუტანელი. ასეთი ხალხი უნდა მოვამრავლოთო. ესო საქირთა, რომ ერთმანეთი უფრო

გავლიტოთ. ადმინისტრაცია უნდა დაუახლოვით ხალხსო,—ეს თქვენც კი იცით:

ნიშნავს რომ მილიციონერი უნდა ჩაუსახლონ გლეხს და ჯარები დააყენონ სოფელში. მეერ ველარ ვაბედავთ ქალს არასასიამოვნო სიტყვა უთხრათ, რადგან იქვე მილიციონერი იქნება და საოლათი. ეს რა თქმა უნდა გამოიწვევს სახელმწიფოსაგან ხარჯების შემცირებას, ანუ ამას ეძახიან ეკონომიის რეჟიმს. ოღუანაც თქვენ უნდა აქამოთ და ასეთი ჩამოსახლებულებს. ქალთა ემანსიპაცია მაშინ განხორციელდება, რასაკვირველია. ქალს მიეცემა თავისუფლება და ავირ დღეს თუ შენი ცოლი შენთანაა, ხვალ ერთ სტუმარს ანუ მილიციონერს ჩუუგორდება ლოგინში და ზევ მივრებს. ემანსიპაცია ნიშნავს ქალის სურვილების თავისუფლებას.

„მათხმარნი“ (გამველ მოქალაქეებს): ფული მა ჩუქე, თორემ განახვე სეირს—დაგვლებ ხელს და...

ელექტროფიკაცია რაც არის—ეს ბავშვაც კი იცის. ეს არის ნაფთის ხმარების აკრძალვა, სანამ ელექტრონს არ გაიყვანო სახლში. კოოპერატიული დარაზმეა ნიშნავს, რომ გლეხები დარაზმდნენ სახლებში, დარაზმულათ სჭამონ, იმინონ, გაიხადონ, ჩაიკვან და ითხოვონ კოლები საერთოდ საერთო სარგებლობისათვის.

კულაქი ქართულია მუშტს ჰქვია. ძირს კულაკებო, ე.ი. ძირს დაუშვიო მუშტები და ქვეიდან ამოსცხეთ ყველას ვინც წინააღმდეგი იქნება ჩვენიო. მაკრატელი კი იცით რაც არის. პრობლემა მისათნა რამეა, რომ ესთქვა, ვაი თუ გაივინ და დამიჭიროონ... არ ესთქვა ვაი თუ დაგვლუზონ. ეს ისე ვიტყვი.

შემდეგ უფორაზე დაიწყო სადღერტელოები და ესაია

თაბუთაძე უკვე აღდგერტელეს, როგორც ახალი საბჭოს თაბუტდომარე.

— აბა შენ იცი თუ მოგეაშორებ ამ შთავრელებსო, დაღალ-ჭყო ყოფილმა დიაკონმა დინაოზამ.

მასპინძელი (ესა სწედებოდა სიხარულით).

საარჩევნო კრებიდან ესაია გაფითრებული დაბრუნდა. ეზოში პატრონმა მწოლიაზე კანუებიც კი ვერ შენიშნა და ერთ მთაგანს ბრმასავით წაუდგა. კანუნი ცოხნა არ შეუწყვეტია და მეცნიერულს სიღინჯით შეხვდა დინჯი კვის ასეთ „ნახალიბას“.

კოლმა გაგო, რომ ესაია „პრობლემას“ დაუღუპავს დაწვერილებით, თუ რა მოხდა ამ საარჩევნო კრებაზე მოვასხენებ ტარტაროზს შექმულ ნომერში. დიდბონ.

ს ი ზ მ რ ი ს ა ხ ს ნ ა

„გოკინაროში“ ნახო სიზმარში: თუ კოლიანი ხარ—არ ვერა, ოჯახური უსიამოვნება შესვდეს (კოლმა შენ დაგზაბალოს, რომ გეოი პიფორიდი თვითონ არ არის); უცოლო თუ ხარ—სიამოვნება ნახო. ქალღმისათვის საერთოდ—კარგია.

„სამანიშვილის დედინაცვალი“ ნახო სიზმარში: კარგია; ცხადში საექვოა მისი ნახვა.

„გოი ნონადირე“ ნახო კინოში—ცული სიზმარი იცის.

უკრუხო წიწილები ნახო სიზმარში—„დურუჯს“ ნიშნავს.

ამბეტელი ნახო—„საკუთარ დაღმას“ ნიშნავს.

„მაღბრები“ ნახო სიზმარში: ცუდია—არეულობას ნიშნავს.

მეგრე ნახო სიზმარში: ცუდია—ქესტაბა მოგელის.

ლიტერატურული საღამო ნახო სიზმარში—მარტო ბილიის ყიდვას ნიშნავს.

მომარტელები ნახო სიზმარში—მარტო ჭუმბურდის ნიშნავს.

პოეტები ნახო სიზმარში—მარტო რაქდენ გვეტაქეს ნიშნავს.

„ციხფერი ყანუები“ ნახო სიზმარში: თავს უფრობილდი, თვლი აღდენე ქიქას. საერთოდ მარჯვედაყვი ზიფათი მოგელის.

ფუტურისტები ნახო სიზმარში: თვლი აღდენე ბოთლს, თავში არ მოგხდეს.

სახელგამი ნახო სიზმარში: ცუდია—პატუასკემ ნანდილოსანის სახელწოდების დღე დაგვიწყდეს.

ფარნიევი ნახო სიზმარში: არაუშავს—სადაც ზოში გქონდეს, იქ დაუცადე ტრამეის.

არ, რუხაძე ნახო სიზმარში: არ გაუშვა, აღწერის ბაჩათი ვამოაოთვი, შეაყვ და აუწერავი დარჩება.

ორბელიანის აბანო ნახო სიზმარში: დიდ საციქეს ელოდი. ზოგჯერ (მთერეზეა დამოკიდებული) გრობასკ ნიშნავს.

სევეირ-ბენ-შეის.

დათვი (წუწუნავას): განა ღირდა ჩემი მოკვლა მაგ სურათისათვის.

ლუკა მუჯირი

ჩვევითი კაცია ლუკა მუჯირი. თქვენ იგი ყველგან შეგხვდებათ. ყველა იცნობს ლუკას.

ძალიან ხშირად ყველა ჩვენგანი ლუკა მუჯირი ვართ.

თქვენ დგებით და ელოდებით სხვას, მაგალითად: თქვენს შეყვარებულს. პაემანი გაქვთ დანიშნული წინასწარ დასახელებულ ადგილას. ჰო-და, როცა ამ სიცივეში იტულებული ელოდებით სატრფოვს, საიდანაც იქნება ჩამოგველის გვერდში ლუკა მუჯირი. თქვენ ვერც კი მოასწრებთ დაბრუნებას, რომ იგი ხელს გამოგოწმებს და მოგესალმება:

- მაგარაობა... ვის ელოდები აქ?
- არავის... ისე—უბასუხებთ ცივად და მოკლეთ, რომ მიხვდეს და წავიდეს, მაგრამ ლუკა გუგუზნება:
- მეც შენსავე უსაქმოდ ვარ, სახლში ყოფნა მომწყინდა და ვარდებ გამოვედი... სხვა, როგორ გგონია ჩემბერლენის პოლიტიკა სადრეკიანია ვინაა რამეს უქადის? (ლუკას ძალიან უყვარს მსოფლიო ამბებზე ლაპარაკი) არა მგონია, რომ კარგს უქადლეს.
- მეც ასე მგონია—ისევე ცივად ეთანხმებით ლუკას შეხებულენას ჩემბერლენის პოლიტიკაზე და გულში ამბობთ:

- სიყვრილე უტეხია იმათაც და შენაც.
- მე მგონია: თუ ვაიმარჯვა ჩინეთის სახალხო არმიამ, ჩან-ძო-ლინი აუცილებლად დამარცხდება—ასეთია ლუკას ლოლიკა... და თქვენც ეთანხმებით:
- მეც ასე მგონია—და გულში კი ვამბობ—წაიღე მომშორდი, ხელს ნუ მიშლი, ჭალს ველოდები.
- გრაბის არ გეშინია, კაცო? ეგ რა საშინელება რა-მე ყოფილა?!
- ჰო, ამბობენ.
- ამ დროს ლუკა დაინახავს ტრამეის რამდენიმე რომოს.
- ამ თარნივმა კი ივარჯა სწორედ! ხედავ რა მოძრაობაა? რამდენი ვაგონია ერთად?!
- ეს იმითმ, რომ ვერის დაიმართვებ ფურკონი გაჩერდებოდა. ტრამეის მოძრაობას შეჩერებდა და ყველა ვაგონივე ეხლა მოიდის გზის გაწმენდის შედეგად—ვეუბნები ლუკას და ბოლოს ბრაზიც მოიდის, რომ დაწვრილებით აუხსენი ლუკას ვაგონების სიმრავლის მიხედვით.
- კაცო, ამბობენ, რომ—იწყებს ლუკა სხვა ამბავს, მაგრამ შენს თაგში გაიფრთხილებს:
- ეხ! ეს ოხერი თუ არ მიგებარე, თვითონ ვერ მიხვდება აქედან წასვლას—და ეუბნები:

- უკაცრავად ლუკა, მაგრამ მე მივდივარ.
- საით მიდიხარ?
- ო, რა ვუთხრა? ვიი თუ საითკენაც მე წავიდე, გზაც იქით ჰჭობნდეს მას!—გაიფრთხილება და იჯბალს რიგნდობს.
- მე აქვთ მივდივარ... მშვილობა— ხელს ართმევ და ცალ ფეხს როგორც კი გადადგამ, ლუკა მოგახსენებს.
- დაიცადე, კაცო, მეც დაკავიენ მოვდივარ...
- თქვენ უკვე მიდიხართ ჭუჩაში თავის შეყვარებულთან ერთად და მიიჩქარით, რომ მყუდრო ადგილას ერთმანეთს გაღვრდით. ლუკა შორიდან გიცნობს და თქვენსკენ ვაღ უხვევს, დაეწევა და ხელს ჩამოგართმევს — დასწყველობს მღერობა ეშმაკი,—უკაცრავლოო ჩაილაპარაკებთ და ცალი ღრანჭით გაუღიებთ მომდინარე ლუკას.

- ლუკა თქვენ გაგვეცხობა.
- იუ სწუხდებით- ლუკა; ბევრი გამოგაკვიცი; აწი დაბრუნდით, თორემ უკან დაბრუნებისას ბევრი გზა გიქნებათ ვასაველო.
- არაუშავს, ჭალ-ბატონო, იი აქამდე... ჯერ ხომ აღერა!
- დაგეცეს ოჯახი, შე უსინდისო შენა,—ამბობთ თავის გულში შენ და შენი შეყვარებული.
- გულში გრძელ ამბავს დაიწყებს, რომ იყოს თქვენს სახლად.
- დაგვატივებდით, მაგრამ დღინო არა მაქვს, და მარტო ჩინებ როგორ ვაგვედო... ამიტომ, ჩემო ლუკა, მშვიდე...
- არაუშავს, რა; თუმცაღა მე არც ჩაი მინდა და არც ეახშამი, მაგრამ რაკი თქვენ ასე ვეხატობრება ჩემი, მე მოვდივარ ჩინებ—და თქვენთან ერთად ლუკაც შემოიღის სახლში.
- რამოდენიმე ამხანაგები ერთად ხართ და თათბირი გაქვთ მიძის შესახებ, თუ ვის ესტუმროთ სადილზე.
- ერთ-ერთი თქვენგანს იცნობს ლუკა მუჯირი.
- როგორც კი თვალი მოჭკრა თქვენს თავყრილობას ქუჩის მოსაწყვეიდან, ლუკა მაშინვე მიხვდა თქვენი საუბრის თემას.
- სადილი უკვე ვიმოვეე,—გაიფრთხებს ლუკა, მოია თქვენთან. ხელს ჩამოართმევს თავის ნაცნობს—თქვენს ერთ ამხანაგს, შემდეგ ცოტას შეჩერდება,—გგონია ნაცნობი სხვებს გააცნობს, მაგრამ რაკი შეატყობს ლუკა, რომ მისი ნაცნობი არ აპირებს მისთვის სხვების გაცნობას, თვითონ ეცნობა ყველას და სათითაოდ ხელს ართმევს:
- ლუკა მუჯირი... ლუკა მუჯირი... ლუკა მუჯირი...
- დაგვაგვიბრა ახლა ეს ოხერი; ჩამოგაკვიცილდა ძველ ტრამეისათა და აღარ მოგეშორდება,—ფიქრობს მისი ნაცნობი.

რომელიც მოხალისე

— აბა წაიდევთ ყარამანისას—ამბობს ერთი.
 — რომელი ყარამანია? სადილაძე ხომ არა? კითხულობს ლუკა მუჯირი.
 — არა, სხვა არის—კრიჟანგაძე.
 — ვიცი, ვიცი... აღმასკომში რომ მსახურობს; ჩემი კარგი ნაცნობია—ამბობს ლუკა.
 — თქვენ სხვას ამბ... ყარამანია აღმასკომში არ მსახურობს...
 — აბა, მივხდი, მივხდი თქვენ რომელ ყარამანზედაც ამბობთ... იგი „იქ“ მსახურობს...
 — თქვენთან მოდის ლუკა ყარამანისას.
 — ბოილს ვიხი: მე ჩემი ნაცნობი ყარამანია მეგონით როცა ესენი თქვენზე ლაპარაკობდნენ.—და მეც წამოვეყვი ამით.—ბოილშობს ლუკა უცნობი მასპინძლის წინაშე, თუმცაღა თავიდანვე იცოდა, რომ უცნობი ოჯახში მიდიოდა.

— როგორ გეკადრებათ... თუ არ ვიცნობდით ერთმანეთს აწი ხომ კარგი ნაცნობები ვიქნებოთ.
 — რა თქმა უნდა... ჭეშმარიტად... რასაკვირველია... მუცლოვნილად.—დასტურებს ლუკა.
 — თქვენ იტრფით ქალს და მასთან ზიხართ ლოკაში, საკუთარი ლოკა იყიდით, რომ სელი არაიან შევიშალოს ქალს ელოვრსით მოქმედების მსვლელობის დროს.
 — ახტრაქტის დროს ლუკა ქანდარიდან შუა პარტერში ჩამოვა და ხეირავს მთელ თეატრს.

— თქვენ თეოს მოგკრავს ლოკაში...
 — და ის არის, რომ სინათლე უნდა ჩაქრეს და სკენას ფარდა აეხადოს, რომ ლუკა მუჯირი შემოვა თქვენთან ლოკაში და მოგესალმებათ... და რაი სინათლე ჩაქრება, თქვენს ლოკაში რჩება...

— ნერვები გეშლებათ... და იძულებული ხდებით ადრე დატოვოთ საეკრავი, თორემ ლუკა თქვენ არც წარმოადგენის დასრულების შემდეგ მოგშორდებათ... თქვენს შემდეგ ლუკა გამოიქიმება „საკუთარ“ ლოკაში.
 — ლუკამ იცის სადილაძის საათი და სწორედ იმ დროს ესტუმრება ნაცნობს.

— ეს კიდევ არაფერია.
 — ლუკა აუცილებლად გაიგებს, თუ სად არის ჭეიფი.
 — სიმურა ისმის; უკვე შეზარხოშებული არიან; მიჯალ, თითქმის ერთს ნაცნობს ვეძებ და... წავაწყდები კამპანისს.—გაიფიქრებს ლუკა შესავალის კარებთან.

— უკაცრავად; ნიკოლოზ აქ ცხოვრობს?—ეკითხება ლუკა შეზარხოშებულ მასპინძელს, რომელიც გამოვა ლუკას დააკუნებანზე.

— როგორც კი მასპინძელი კარს გამოაღებს, ლუკა შუა კარებში ვაჩერდება, რომ იგი დაინახოს მისმა ნაცნობმა—სერგომ, რომელიც სტუმრად არის ამ ოჯახში.

— სერგო, შენ აქ ხარ, ვაკო? საიდან სადაო?— „გაუეკვირდება“ ლუკას და შეუძის სასლში სერგოსთვის ხელის ჩამოსართმევად.

— დაბრძანდით, დაბრძანდით... სკამი მოართეთი.— განკარგულებას გასცემს მასპინძელი...

— ამხანაგებო, ვაიცანიო.—ახალღებს ლუკას ნაცნობი და ლუკა საითიოდ ყველას ეცნობა:

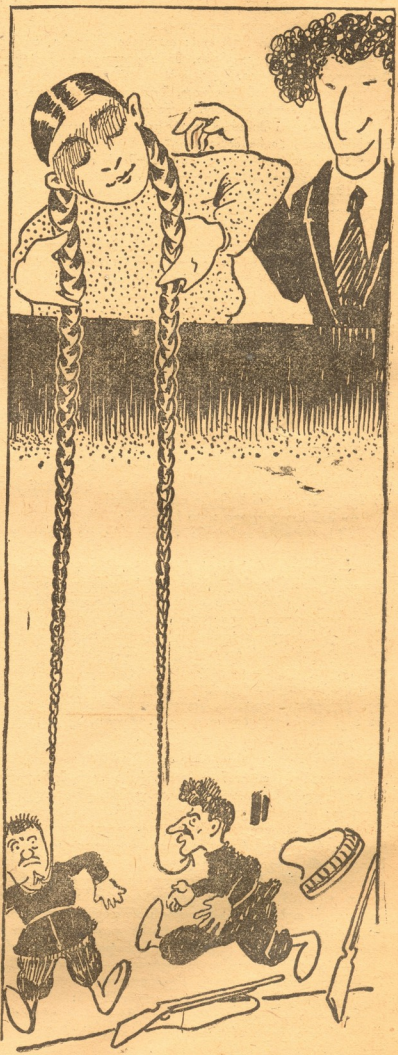
— ლუკა მუჯირი... ლუკა მუჯირი... ლუკა მუჯირი...
 — დაბრძანდით... მიითვით... ვაძღვრებოლოო... უნდა დალიოთ.—ეუბნება მასპინძელი ლუკას.

— მედაჩემმა დებერთა, პირდაპირ საკვირველება არის! სადაც არ უნდა წავიდეთ, ყველგან ჭეიფს და დროს ტარებს წავაწყდები. სრულიად შემიხვევით—ნაცნობს ვეძებდი და ასეთ მფირფას კამპანისას წავაწყდი და ვაკოცანი მფირფასი მასპინძელი. ვაკო კი მინახავს, მაგრამ ჩემსთანა იღბლიანი კი არა! და კადი არ უნდა წავიდეთ, ის ჭეიფი მაინც მომიგნებს და არ მშორდება; პირდაპირ ცეკვლა გვალ დამდეგს და ეცრხად ეგებულნი!

— შენ კი არ დაგდეგს, არამედ შენ დასჯე მას და დაეძებ მამებარ ძალსაყვით.—„გაეხურა“ სერგო.

— ხა-ხა-ხა-ხა... რა ხუმრობა იყო ჩემო სერგო! პო-და ამ ჩაის სტაქნით მე ვაღვარებულხ ჩვენს ძვირფას მასპინძელს...

სიელი.

მანიკა: ჩემი ბრალი არ არის რაც ამ ორ მძას შორის მოხდა; მე არც ერთი და არც მეორე არ მინახავს, ასე იჩნდა მხოლოდ წყურქუბი.

„ორი მონადირე“

ერთ საღამოს როგორც იქნა მოვიცალე და კინოში წვედი. ვნახე „ორი მონადირე“.

ძალიან კარგი სურათია: დათევები, მგლები, არწივი, შველი, ჯეირანი, კამეჩენი, მიშა გელოვანი—ნამდვილი ზოოლოგიური ბაღი.

ტელიოსში, სამწუხაროდ, ზოოლოგიური ბაღი არაა და კინო-სურათები ვესიგნებ ამ ნაკლს.

ამ სურათის შინაარსი აღწერილია ილია ელფთფერიძის მოთხრობიდან „ორი მონადირე“.

საზოგადოებო უნდა ვთქვათ, რომ ეს ორი მონადირე ძმა დიდი უბედური ხალხი ყოფილა.

პირველად მათზე იხილავა ილია ელფთფერიძე.

შემდეგ იხილავა წუწუნავამ.

და ბოლოს იხილავა სახელგამომ.

სამეგრე მოკლეს ერთი უბედური ძმა და გული მტკი-ვა. სიმაართლე ვითხრათ, გული უფრო იმიტომ-მტკივა, რომ ერთხელაც არ ღირდა მისი მოკვლა.

— შინაარსი როგორია? — მიკითხა მეორე დილით მეზობელმა ქალმა, რომელსაც საღამომით უნდოდა წასვლა კინოში ამ სურათის სანახავად.

— შინაარსი?!

— გერაფერი უპასუხე. უნდა გამოგეტყვე, არც ვიცოდო შინაარსი.

— რათ ვინდოთ შინაარსი! — უპასუხე ქალს. — ისე დაუკარგათ თამაშობენ არტისტები. თამაზა კალანდაძე ნატურალურად წველის კამეჩს, მიშა გელოვანს კი თავი-სი ნამდვილი წვერულაში აჭეს. სურათის გადაღებამდე ორი თვის განმავლობაში არ იბარსავდა და სადღაქოში არ შესულა. ძალიან ხუჭუქი თმა ჰქონია!

— მაშ სიყვარული არაა სურათში?

— ამ სიტყვებმა მომავინა შინაარსი და გაბედულად გუპასუხე:

— როგორ არა! მაგის მეტი არაფერია. სწორედ მი-გითია სურათი საინტერესო, რომ სიყვარულზეა ხალხი გადარეული. ერთმანეთი არც უნახავთ და უყვართ. ორ მონადირეს ერთი ქალი უყვარს. ამ ქალს თუმცა ორივე ძმა ჰყავს ნახული, მაგრამ მათზე უფრო თავისი მეწველი კამეჩი უყვარს. ამის გამო კი ერთი ძმა მეორეს სასიკვდი-ლო მახეს დაუტევს. იმ ქალს კამეჩი უყვარს, კამეჩს ბალა-ლი უყვარს, ბალას ტყე უყვარს, ტყეს დათვი უყვარს, და-თვი წუწუნავას უყვარს, წუწუნავა საკინემატოგრაფის უყვარს და ააჲ, დაუსრულებლად. ერთი სიტყვით, აქ კაცი ვერა-ფერს ვაიგებ!...

რადგან მე თითონ დამინტერესა „ორი მონადირე“ — ში აღიარებდა სიყვარულის პრობლემაზე, ერთ დღეს გაე-ბედელ და მივედი თვით წუწუნავასთან.

ძალიან ზრდილობიანი კაცი ყოფილა. როცა მასთან შევედი, რბილ სავარძელში იჯდა, გვერდით კი ჩვეულე-ბრივი სკამი იდგა. სკამზე დაედგა ის „შემომთავაზო“, აღბად იმტომ, რომ შევეცილდე — როგორც დაეჯიჯრა ეს უბრალო კაცი ამ გახარეულ ფსიქოლოგი. აღბად დიდხანს უქნებოდად დგებოდა, რომ მე თითონ არ დამეგდარია ვიცი. ერ თი სიტყვით, ძალიან ზრდილობიანი კაცია. პირველი შე-ხვედრებიდანვე ვხედავ, რომ მესამე მონადირე თითონ არის.

— კარგად დაგეგმილი სურათია, — თხრობი მე. — მხოლოდ შინაარსია ცოტად აბურღულია.

წუწუნავამ ისე დაიკინათ გადმომხედა:

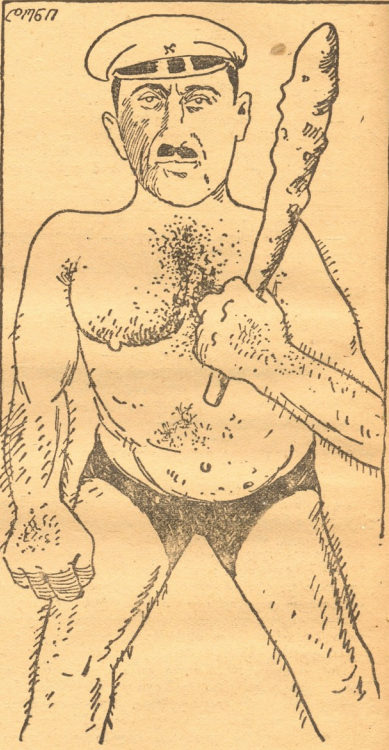
— ვერ ვაიგებ, რატომ გადაემტერეს ერთმანეთს ძმები, როცა ქალი არც ერთსა და არც მეორეს არ წყა-ლობს?

წუწუნავამ ისე დაიკინათ გადმომხედა:

— ახალი მიმართულება გახლავთ, ყმაწვილო, — ამი-ხსნა მან — კინემატოგრაფიაში... რა საჭიროა ყველაფერი იმოდენ და ყველაფერი ავიტოვო... სურათის შინაარსი და ინდოლოგია ისეთივე ბუნდოვანი უნდა იქნეს, როგორც

„ჩეხვიონი“

ბჭოლის საზღვრის უფროსი

— ვიწვევ საკიდათ და საცემად ყველა დაბალ მუ-შა-მოსამახურებს.

საერთოდ ჩვენ მიერ გადაღებული სურათები ეკრანზე ჩვენების დროს.

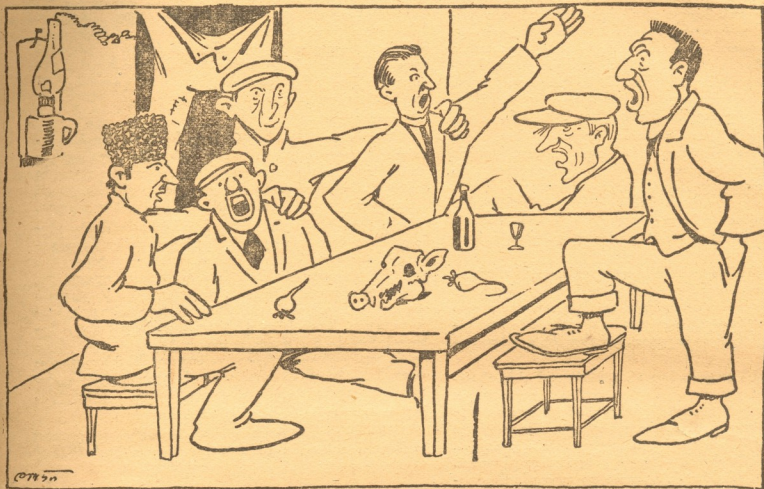
როგორ შემქმნო არ დამეგერებია ასეთი ავტორი-ტექნისთესი, როგორცაა წუწუნავა და გამოვედი მისგან იმ გრძობით, რომ მე ვარ ზუსტი ამ კაცთან შედარებით და არ მესმის მრავალი რამ ისეთი, რაც მისთვის სანაშ-ნო კემეზობრეტებს წარმოადგენს. მაგრამ ამ აღუდენცია ამ სოციალისტურ და მხედრულად აკ გავიხილ მხოლოდ მონადირე-მინდა მოვეკლა ჩემი კინემატოგრაფიული უფიცობა.

— აი სწორედ ეხლა ვაიგებ, რომ შეგვემატა მეხუთე მონადირე. ეს გახლავთ თვით ილია ელფთფერიძე.

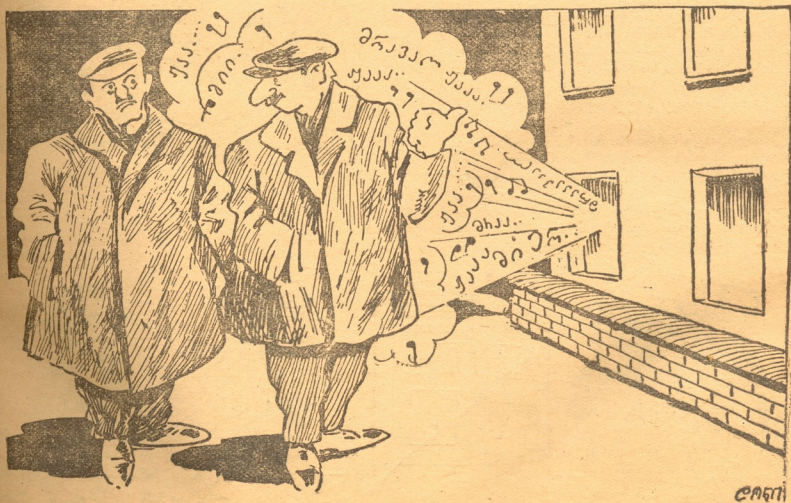
ილია ნაღირბოს თავის მოთხრობის ნამუსის გამოსა-სწორებლად.

ერთი სიტყვით საქართველოს მონადირეა კავში-რი საფრთხეშია. შესაძლებელია ახლო მომავალში წუ-წუნავას კავშირის ფილიალი გახდეს. მის — მენდ.

„დიდი ქეიფი“

— როგორც ეტყობა დიდი ქეიფი აქვთ; ალბად ქორწილია... რა ძვირფასი სუფრა იქნება გაშლილი! განუწყვიტებლად ისმის „მრავალ-უამერ“.

ლიბინადის ბოთლი და ზედ ცალი ყური.

ღორის თავის ქალა ღვინო სდგას კახური.

ერთი კიბა ყველას და რედისკა ორი.

ეკვსი მბა-ბიჭები ტოლი, თანსწორი.

ლენი

„ბ ი უ ჯ ე ბ ი“

თქვენის აზრით, რამდენი მაქვს უამბოვრი?.. მინც, მინც? არ იცი? ბევრი არაფერი—90 მანით, არც მეტი, არც ნაკლები. იყო დრო სვერხორონან ვემუშაობდი და ერთ ამდენს ვავეთებდი, მაგრამ გამოაცხადეს დაკვირვით წესით ბრძოლა სვერხორონანის წინააღმდეგ, დაკვირვით წესით კი ისეთი რაბეა, რომ ბერეგის დაკრავეს და გაეატალეს. დაეკრეს მეც ჯიბედ და გამავედინეს ის თანხა, რომელიც სვერხორონანთან შემომდიოდა და რომელიც შენგდებდა ჩემ დღეცოტან ბიუჯეტის საგრობო ნაწილს. ახალი ბიუჯეტი კი, სულარ იჯიხავით როგორ შემეცირა. არსებითად შემეცირებული იყო საშემოსავლო ნაწილი. საგასავლო, როგორ ვთქვა, მაგრამ კიდევაც გადიდა. იქნებ ვაიკვირვოთ, მაგრამ ეს ასეა. საქმე მოხდა შემდეგნაირად:

სვერხორონანის შემოკლების შემდეგ მე ხელახლა შეშვავდებდი ბიუჯეტს და დასამტკიცებლად წარუდგინე ჩემ ცოლ მეტრეს. ელბიტე იმჯავა ამ საკითხის გარშემო და ვამოიტანა შემდეგი რეზოლუცია: „გადიდებული იქნას საშემოსავლო ნაწილი 100 პროცენტით, საგასავლო—150 პროცენტით. დღეცოტა დაფარული იქნას ჩემი ქმარის აფრასიონის უამბოვრის გარეშე შემოსულიდან, როგორც არის: სვერხორონანის ისევე განახლებდა. მეორე სამსახურის შოვნა არსებულ სამსახურთან შეთანხმებით, და შესვლით, სხვადასხვა გამოსარჩენ წყაროების გამოახება იმავე აფრასიონის მიერ და სხ. საგასავლო ნაწილი მოხდეს, შემეცირება ურავნალო ხარჯების, როგორც არის მაგალითად: ჩემი ქმარის აფრასიონის მიერ თამბაქოს წევა, სამსახურში მივლინება და ხალხში მოვლინება ტრამვაით (ფეხით იარსი), ამხანაგების დაპატივება რესტორანში, დილით სამსახურში საუზნებო და სხ. საგასავლო ნაწილში დაეკლ და დამატებული იქნას (სმა-ქაპას და ტანისამოსს გარდა) შემდეგი მუხლები:

მუხლი პირველი: შექმნილი იქნას ჩემთვის (ე. ი) ელბიტეთვის) კუვერკუტის საკოტეტუკ და პალატო თავისი მოწყობილობით და შეხით.

მუხლი მეორე: შექმნილი იქნას ლორიგან კოტი და დღებში ზაგარიანი.

მუხლი მესამე: გადახდილი იქნას უღოებო ჩემი (ელბიტეს), თამარის (ჩემი ნაყული გახლავით), ტასიკოს, (ისიც ჩემი ნაწარმოებია), გავუმას (ტასიკოს ძმა), ნიკუშას (გავუმას ძმა), ქეთუშას (უკვე მიხვდარი ხართ რომ ჩვენი) და ჩემი ქმარის აფრასიონის.

მუხლი მეოთხე: შექმნილი იქნას რიალი.

მუხლი მეხუთე: ნაყიდ იქნას რბილი ავეჯი—ასტაკონკა.

მუხლი მეექვსე: გადასული ვიქნათ ახალ უნიფორმა.

შემდეგ მივლეს მე-7, 8, 9, 10 და სხვა ბიუჯეტი მუხლები. ჩვენ რომ თქვენთან ერთად იმ მუხლებს გამოვეცილეთ, საკუთარი მუხლები არ ავტოვებდით.

ასეთ ნაირად შესწორებული ხარჯთაღრიცხვა დამიბრუნდა მე; მე, რომელიც სასტიკი წრისადღეცა წვედი და შესწორებების და კენჭის ყრის დროს სასტიკად შევიკავე თავი. მიუხედავად ამას, ბიუჯეტი მინც იქნა მიღებული ელბიტის მიერ შეტანული შესწორებებით.

— ნუ ჩტყა! ბიუჯეტის მიღება ერთია და მისი განხორციელება მეორე.

ეს აზრი გაუზიარე ელბიტის, მაგრამ მან არაფერად ჩაავი ჩემი დასვენება, მიიღო როგორც უზარალო საინფორმაციო მოხსენება,—ერთი სიტყვით მიიღო ცნობათ, მჭერი არაფერი.

ასეთნაირად ჩატარდა საბიუჯეტო კამპანია. ჩატარდა, ასე ვთქვათ, დაკვირვით უკეთი. დაიწყო ბიუჯეტის განხორციელება და უზარეულეს ყოვლისა, დაიწყო დღეობების ჩასატარებელი კამპანია.

თქვენ, ყველას კარგად მოგეხსენებათ, თუ რას ნიშნავს სახელის დღეობა, იმენინა-კობა, ან კობა, ან როგორ არის იგი ჩვენში გავრცელებული. ამიტომ ამაზე ბევრს აღარ შეჭირდებით.

დაუბრუნდეთ საკითხს: პირველი ჯერი იყო ელბიტის, მას უნდა გადაეხადა დღეობა. ეს ამბავი მე ცოტათი გამეხარდა და თუ რატომ: ბევრი დღეობა გამოიგონია და მინახავს, მაგრამ ელბიტობა მინც არ ვამბოვნი და ვგონებ არც უნდა არსებობდეს. ყოველ შემთხვევაში შენაქარლამებს (საკანდიტოროს პატრონებს) ასეთი სახელის დღეობა დაკვირვით არა აქვთ. როგორც შემდეგში შევიხსენებ, ელბიტობაც შეაძინია ეს გარემოება, მაგრამ წარბიცი არ შეიხანა. ერთ, ასე ვთქვათ, ფრიალ უმშვენიერეს საღაშის ელბიტი მომახსოვდა, თვალთვალში გამიყარა და მიხიზრა, რომ ერთი კვირის შემდეგ არის „ვერა, ხადეცა, ლიუბოვის!“ სახელის დღეობა.

— მეტი შენ რა შუაში ხარ?!—ვკითხე მე.

— სწორედ რომ შუაში ვარ! ვთიომ არ იცი! მე ხომ დღეობა უნდა გადაეხარა!

— კი მაგრამ შენ ხომ ელბიტი გქვია?!

— უკარგოდ ბრძანდები ჩემი ნამდვილი სახელი არის ნადეცა.

— სიადნ სალიო?!

— სიადნ და დაბადებდნ: ელბიტი ნათელის სახელია. ნამდვილი სახელი ჩემი გახლავს ნადეცა და გიხვებე აწი ნამდვილად დამიბიხი.

— მაგისთანა ნადეცა ნუ მოვეწალოს, კი ნადეცა და იმეტი შენ მომეცი!—ჩავლუბლულე მე და გარეც ვამოვეცი.

— როგორც ვინდა ისე თქვი, მომაძახა „ნადეცამ“ (იგივე ელბიტემ), მე დღეობა უნდა გადავიხალო.

პატიოსანო მოქალაქენო! ნუ თუ საჭიროა თქვენთვის აფრასიონი, თუ რას ნიშნავს ცოლის დაღვინება? მე ვფიქრობ არა. ამას (ცოლის ამოჩემებას) გაიკვებს ყოველი ცოლიანი კაცი, თუნდაც მას ერთი ცოლის მეტიც არ ყავდეს; მით უმეტეს უკეთესად გაიკვებენ ამას ცოლები.

ალღარ-აღღარასან.

სახელგაშის ომნი

სახელგაშის წინ, რომელიც ოპერის თეატრის პირდაპირ იყო, მიღვითის ხალხი ირკოდა.

ნუ თუ ამდენი მწერლები ჰყავს საქართველოს? ვაფიქრე მე და შთავინთებ ამ ბრძოლაში. დიდი ხნის ცოდვის შემდეგ, როგორც იყო, მიეჭრენ სახელგაშის დიდი საქმეების პატარა კაცთან, რომელმაც დამინახა თუ არა, შემომამყურა თვალმად და მომახალა:

— რა ვინდა შენ?

— რა უნდა მინღოდეს, შენი ჭირიმე, წისქვილის ბორბლები ხომ არ მენიღებ? ფული მინდა!

პატარა კაცმა დაკვირვა დაიხსენი, გავშეკა სახე-ნებელი თითი და დააიჭირა ანტაქსიკი.

— აი აქ მიიღი ხელსა და მიიღებ.

სიხარულისაგან დაფერხი იქიდან და ვაგიქეცი. იმ დამეს ვინ იცის რანაირი ქალები აღიან ვსკამე გუხუნაში?!

მეორე დღეს ვაგვიე დანიშნულებისაგან.

რუსთაველის რესტორანიდან რა ვაგვიელ სახელგაშის წინ გაიხსნებ ტროტუარს, განსაკვირვებელი სიტყვიელ დამინებ.

— აღრეა—ვიფიქრე მე და ფეხს მოუკელი: რა მექარება, არავინ არის, შვიდილი მივალ, ყველა მოცილია იქნება ჩემთვის და ფულს მიიღებ.

ნელის ნაბიჯით მივედი.

მივაქამ კარებს—დავეტლია.

მეორე კარებსაც მივაწექი—ისიც დავეტლია.

შევიხსნე ფანჯრიდან—მოკეკანა არ არის.

— ნუ თუ სახელგაშს აქვდა ანაბარა მხოლოდ იმისათვის, რომ მე ფული არ მომეცი?!

მეორე კიდევ შევიხსნე და საკვირველო სურათი დავინახე: ერთი კუთხიდან მეორე კუთხემდე გაბმულ კანაფზე სახელგაშის გაპარვის გამო სპორტიტორად თავი ჩამოხურავდა აუტრანგელ ვირთხებს, რომლებიც გამოსვლამდ დღეობულ თხზულებებით იყვებებოდნენ.

— ბოშო, რა დაშავდებია, რომ მრავალრიცხოვან თავყანისმცემელთა შორის მეც მიმიღო? მე და ჩემმა ღმერთმა, შენი გულისთვის სიცოცხლეს არ დავიშურებ! და იგივე რა დაიფიქრებ! საკუთარი სიცოცხლე კი არა, სახაზინო ფულები ვერ გაგიმეტებია ჩემთვის!

მეტი გზა აღარ იყო. დავტრიალდი: აქეთ ვეცი, იქით ვეცი, მივაყუდე ცეცხლზე კეცი, (როგორც ამბობს ხალხი) და გაუღეძე სახელგამის კეცს.

— ღმერთო ჩემო! სახელგამი „ჩემო“-ში გასაკვირი ამბავი იყო ეს ჩემთვის.

ჩემოში შესვლისთანავე თვალი მოვკარ ჩემ სიგამ ასოებით დაწერილ პლაკატებს: „ფეხები გაიწმინდე“, „ძირს არ დადართხოთ“.

— სჩანს აქ გადმოსულა სახელგამი, თორემ ეს პლაკატი სხვა ვისთვის დასტირდებოდათ! ვიფიქრე მე.

მოწიწებით ავიკო დიდი, ყვავილებით მორთულ მარმარილოს კიბე და გულში ვფიქრობდი: „ნუ თუ მარ თლა აქ იქნება სახელგამი! ნუ თუ იმ აუარებელ ხალხს—საქართველოს პრეტებს რო ეძიან—აქ მოუხდებათ სიარული?...“

და ავედი კიდევ მესამე სართულში. აზაფერზე ეტყობა, თუ სახელგამი მართლა აქ არის. მოწიწებით შევადე კარი და დავენახე სუფთა, დაკრია-ლებული კარიდორი.

— არა—ვიფიქრე მე—აქ არ იქნება სახელგამი. მობატყუს. და დავბრუნდი უკან.

იმ დღეს ვერაფერს დამარწმუნა, რომ სახელგამი მართლა ჩემოში იყო.

მერღვე დღეს კი თვითონ წავიცი და შესვლისთანავე დავენახე, რომ ორ პლაკატს მიმატებოდა მესამეც:

— ყვავილებს ნუ გააფუჭებთ!

აქ უკვე კვალი ვგრძენ სახელგამისა.

ავედი და გაივდივე ვეფეგ ბზული საფუტკრისა. სუარებელი ხალხი ირეოდა. ყველას მიეგნო სახელგამისთვის. დაკრიალებული კარიდორი და სიწყნარე გადაფრენილიყენენ იქიდან შორს. იატაკზე გაფენილ პაპიროსების ნამწვავების და დაფუტრებულების ქვეშ იატაკის კრაილის ძებნა ჩრდილოეთის პოლიუსის ძებნას ემგვანებოდა ნისლებნი.

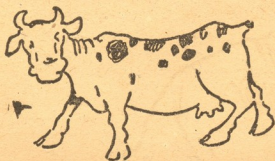
ჭლა მეც თავისუფლად ამოვისუნთქე. მივედი. დიდი ტანგუგების შემდეგ მივიღე ფული და უკან დამბრუნებისას, ვნახე, რომ ჩასაფურთხებულთან ჩემოს დაეყენებია განსაკუთრებული კაცი, რომელიც ანელ-ჩაწველთ მოუწოდებდა:

— ამხანაგო, მოდი აქ ჩაადფრობე. მარტო პლაკატი რას გააკეთებდა!

ფეხნაგი ფაზიგებრტყაქე.

ჯოჯოხეთის კუთხე

სად წავა, — კუდი ხელში აპვით

თუ თქვენ გეინტერესებთ ამ უკულო ძროხის ამბავი, ყური დაუგდეთ წღვის-პილებს (ნატანები):

მეყახბეს გაეჭვა საკლავი, რომელსაც დაედინა არა-გოლა ჯავახელი და კულში ხელი სტაცა.

მართო გრიგოლამ ვერ შესძლო კულით საკლავის და-ცავება და მოეშველა მიფურნი, რომელიც ჩამოეკიდა გრიგოლას წილზე.

დამფრთხალი ძროხა მაინც ვარბოდა... და მისი კული უძლებდა ორი კაცის სიმძიმეს... მაგრამ მეყახბე დაეწია და მიუღურნეს ზურგზე მოვბდალუჭა.

ძროხის კულმა ვეღარ გაუძლო და მოწყდა... მიუხედავად ასეთი გმირობისა, ეს ძროხა მაინც დაუ-ცლავით და გაუყიდნიათ.

ლუკა კვარტალიანი

დახს! კვარტალიანი და არა სხვა რამე (მაგ. კვანა ტალიანი). კვარტალიანი ახალი გვარია ლუკასი, (მისი გვარი ლლონტია) და ეს სიტყვა წარმოსდგება ამნაირად: კვარტი დალია. მაშასადამე ლუკას ძალიან ჰყვარებია კვარტები (რასაკვირველია: არა ცარიელი კვარტები, არა მედ ლენით სავსე); ისე ჰყვარებია, რომ ლენის სიყუ-რულით მას (კოლ-შვილი დავიწყებია და არავითარ ყუ-რადუნას არ აქცევს. მართალია: ლუკა კვარტალიანი შეეყვარებულა და ისიც ასე ძლიერად, მაგრამ, როგორც გრანტი გმურს:

იშას სულაც არ სჭირია არც „ბოლნიცა“, არც დოხტური. ცოლსა და შვილს ურჩენია ათასწილად მას კახური. რასაც იღებს თვითონა სჭაბო ვით მსუნავი მაშკა*) ორი... (ლუკა არის ტრამვაიში სულ უტროსი კონდუქტორი)

გლებს... თუ გლახაკში

„კირილეოსონ“ ბერძნული სიტყვა და ნიშნავს: ამინ. მაგრამ ეს ჩვენ არ გეინტერესებს, თუ რას იწერება იგი საჭამაისერიდან (გურია):

დღიდან თავისი არსებობისა გლებკომს არაფერი არ გაუყვებია, გარდა იმისა, რომ წარა-მარა ყველაფე-რზე არტყამს ბეჭედს.

ამიტომაც არის, საჭამაისერის გლებკომის ბეჭედი, რომელიც აქვეა მოთავსებული მოსთქვამს:

სანამ ასობები მე მაინა ყველა, —

ვიცი არ მექნება მე ამათგან შველა.

ასე სტორის ბელშავი და საფუტელიანიც არის მისი შიში. ეისაც მისი შებრალება აქვს გლებკომს გამოცვლისა.

* ეარსკვლავის ნაცვლად იგულისხმება ასო — დ.

„კირილისონ“ წინადადებას იძლევა:—ვინ არის მომხრე, რომ გლეხკომის სასაღილოს ისიდორეს სასაღილო ეწოდოს, ვინაიდან ისიდორეა ბატონ-პატრონი გლეხკომის სასაღილოს?

ამ წინადადებას ერთხმად მხარს უჭერს გლეხკომის ყველა წევრები, რომელსაც დაუდევრობითაც ისიდორემ უფლება მიიღოვა...

გასრულებთ რა ამას, ჩვენ ვაგიმეორებთ „კირილისონ“-ს სიტყვებს:

ცოცხლებს არაფერს არგია,—

მკვდრებს კი საფლავში აკლია.

და დაუშობტებთ: ქეშმარიდად... კირილისონ... ამინ.

ისევ-და-ისევ...

მართალია: არაერთხელ გეგონებია „ბედნიერება“ აღ გეწინა ანალოგიური მოვლენები მასწავლებლების ცხოვრებიდან, მაგრამ, რადგან ისევ-და-ისევ ხდება ასეთი ამბები და... კონხარის თემის (გურია) მასწავლებელი გიორგი მერის:

ისევ-და-ისევ ღვინითა...

ღრო გავატაროთ ღვინითა,—

ამიტომაც ისევ-და-ისევ ვუბრუნდებით ამ მოვლენას. გიორგიმ შემდეგი პარადოქსული შედარება მოახდინა თაფლისა და ღვინოს შორის:

ღვინო თაფლსავით ტკბილია...

მას ენაცელოს, მხოლოდ მას

სუფველა გაკეთილია.

და ასეც ხდება ჯერ-ჯერობით:

გაკეთილების გაცდენა

მისგან ხომ ერთობ ზნირია!

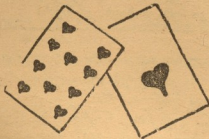
და ჩვენც ვეთანხმებით ე. წიფნარლს:

მაგრამ უფროსიღვს უმწვეილი,—

არ მოიტეხოს ცხვირია.

„ოცდაერთი“

როცა სადღ, საჯავახოს თემის აღმასკომის წევრი ალ. ნიკოლეშვილი გლეხებს არ ლებულობს,—ახკორ მე-ცასხარაიშვილს ჰგონია, რომ ეს არის ბიუროკრატიზმი. ცდება აფროლი... საქმეზე მოსულ გლეხებს ნიკოლეშვილი იმითომ ვერ ლებულობს, რომ კაცს არ სცალია. „დიდ საქმეშია“ ვაიოული... და თუ თქვენ გაინტერესებს ეს „დიდი საქმე“ უკრი დაუდგეთ ამავე მენასხარაიშვილს, რა მელიც გგვრის:

უზის სათამაშო დაზვას და არხეინად შეეცევა ოცდაერთის თამაშს. და გასაკვირიც არ არის თუ:

როცა მოვა მასთან მივა, როცა კი შეხედავს და განამოს თამაშს.

თუ ვინმე თავს მოაბერებს—წამოდი თემკომში და საქმე გააკეთო,—ოგი ეტყვის:

— რა ვაჩქარებს, კაცო; დაჯგვი აქ და ისწავლე ოცდაერთის თამაშს.

ჩვენ იმედი გვაქვს, რომ მიმდინარე საბჭოთა არჩევნები ნიკოლეშვილს მეტ დროს მისცემს ოცდაერთის სათამაშოთ.

ველუღი

ახირებული კაცია მემსახარისშვილი, ოგი ვერ ისევნებს. სადღ. საჯავახოდ თავი ამოჰყო ნიგორუღვაში... და, ალბად, ეს იმითომ, რომ რევოლუციის სროლა მოესმა. როდესაც შეიკეთა მთერალი ვალიკო შანიძეს (ბილიკიე-ლია):—რაბომ გაისროლიეთ?—პასუხათ მიიღო:

— იმითომ, რომ დიდი ხანია არ გამისვრია... მომე-ნატრა... თანაც ვსინჯე... რა ვქნა, ძამათ, ვუკაცი ვარ... ჩვენ ვალდებული ვართ, სროლა არ დავიფოცოთ... თანაც იმითომ გავისროლა, რომ თუ ახლა სადმე ქურდი ქურ-ღობას შვრებოდა, ამ ჩემს ვასროლაზე შეეშინდება და გაიქცევა... მხეც კაი საქმეა...

და უკეთესი საქმე იქნება, თუ კი აღმინისტრაცია ვა-ლიკოს გაახთავისუფლებს რევოლუციის ტარებისაგან.

„კისნარ-ტახა“

ეგ არაფერია, რომ ავტოს საქვს (რული) ქალი მარ-თავს... თქვენ გაინტერესებს, თუ სად მიჰქრია ეს მოქი-ფენი? თქვენ გაინტერესებთ, თუ რა ბედი ეწვეა ამათ? მა-ოთლაც საინტერესოა. მაგრამ ამისათვის საჭიროა ბათო-მიდან ამითა გაჰყვე მწვენე კონცხში, სადაც ეყენი საქი-ფოლ მილიან.

თქვენ გეშინიათ,—რომ ეს ქალი სადმე ხრამში გა-დავადებს ავტოს... თქვენი შიში საფუტეპლიანია... და აპა, ვადატრიალდა... კიდევ კარგი რომ სასეც კვარტები არ დაიმტრა... კიდევ კარგი, რომ მოქიფენი ისე არ და-ზინებულან, რომ ქეიფის მადა დაჰკარგოდესთ... ეგ არა-ფერია, რომ მანქანა დაზარალდა—სახელმწიფო ზღვას—მალღოდა უფალს—ამობს ზინდისხილი...

მაგრამ ეტყვიან კი მალღობას მოქიფენებს, რომლე-ბიც ასეთ საქმეებს სწადიან?!

„ძალღის მელღლი“

აი ეს მელღლი სუფსელ მეყასხებემა მზართვეს ადგი-ლობრივ მელიკოს, რომელმაც... მაგრამ რალა ჩვენ ვი-ლაპარაკათ,—მოვლემინრო „ეკავღის“:

„ძალღობა მეყასხებებს სტაცებენ ზორის. მეყასხებემა დაიჭირებს ძალღობს, მოახებს კულღე უფსტები და გაუღვეს ბაზარში. ატყდა აურ-ზაური. დაიმტრა ბევრი კვარცხე-ბი. ხალღი დაფრთხა, მიღღიცა იძულღობით იყო გამოსუ-ღიყო ძალღობის წინააღმდეგ იარღლით... დახოცეს ბევრი ძალღობი... ამის შემდეგ მეყასხებემა მოისვენეს... და მი-ღღიცას საპატეხაცემად გაუგზავნეს „ძალღის მელღლი“.

მგზავრები

ღრამა სამ მოქმედებათ

- „ესე ამბავი მგერული
- „ქართულად ნათარგმანები,
- „ვით ნაკვერცხალი ობოლი
- „ხელის-ხელ საგომანები,
- „ვეპოვე და ღრამად დავეყრე
- „ექმენ საქმე საკუპანებაი!..

სცენა წარმოადგენს ნოსირის ბაქანს. თავმოყრილია აუარებელი ძველი და ახალი მგზავრები. მოსწენებას აკეთებს სისო.

სისო: — ამხანაგებო, თქვენ კარგად იცით, რომ აქ იმოყვებიან ისეთი მგზავრებიც, რომელნიც სამი დღეა უტყობიან მატარებელს.. (ხმები: „მართალია, მართალია..“) აივსო თმენის ფილა. კანდელტორების თავებდობას არა აქვს სახელარი. ჩვენ უნდა მივიღოთ ამის შესახებ ენერგიული და ვალდებულებული ზომები, თორემ ვინ იცის რა უბედურება მოგველის, მით უმეტეს ამ ზამთრის სიცივეში.. (ხმები: „მართალია, მართალია..“) ამისათვის, ჩემი აზრით, საჭიროა მოვიხმეთ მოლარე; შეიძლება იმის ბრალიც იყოს კანდელტორები რომლის კარებს რომ არ აღებენ. (ხმები: „დაუძახებთ მოლარეს“.. მოლარე გამოცხადდება. სისო ეუბნება მოლარეს) ჩვენი უბედურების მიზეზი შენ უნდა იყო. რით იმართლებ თავს?

მომ: ჩემი რა ბრალია! მე შევალბე: განსაზღვრულ ფასებში გაეყიდა ბილეთები თავის ღრეზე და, ამას კი პირნათლად ვასრულებ..

(ხმები: „შეგვეითოთ უფროსებს ტელეფონით, შეგვეითოთ!“)

სისო: (რეკს)

სისო: რაო?.. ნოსირი... ნოსირი...

სისო: მე კი არა შენ როტავე ვილაჯ ხარ... (უყვირის) არ გესმის, კაცო?..

სისო: (თავისთვის) ღმერთო მომკალი ქია! (იმახსოვრება) ჩურჩუტი შენა ხარ და უფრო უარესი.. (ხმები: „რაო?.. რა ვითარა?..“) „ჩურჩუტიო მაგ რაჯულ ძაღვო!“, (მო-შორდება ტელეფონს.) ამა-ბო, ისევ ჩვენ უნდა შევებრძოლოთ კანდელტორებს, სადაც არის მატარებელიც მალე მოვა, დღიაზმენით!..

(ხმები: „ან დავიხოცოთ, ან შევლოთ რომლის კარები“).

ქალბი: ჩვენც თქვენთან ვაფწყვდებით, ძმებო.

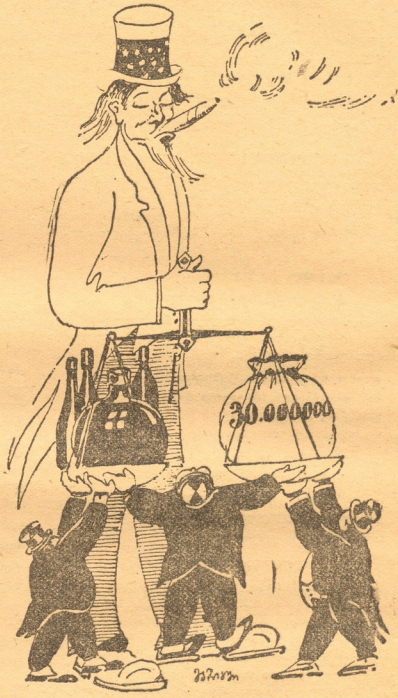
მღდელი: არ მოვედით, შეიღებო; პირდაპირ ეციო მატარებელს... (თავისთვის) უფალო, დახოცე ესენი, რამეთუ უგებდნენ პანაშვილსა ჯიბისათა ჩემისათვის!.. (ის-სი სიმღერა).

მოდით შემოკრიბოთ მგზავრობა ტანჯულნი, მედგარი პირილით წინ-წინ გაესწიოთ; რომლის კარებს ვეცეთ გმირულად, კანდელტორები თლათ გაევაქციოთ!.. ერთი მგზავრთაგანი: მატარებელი მოდის, მატარებელი... (ხმები: „მართალია, მართალია“)

(ყველანი დავაცურდებიან; ზოგი ჯოხს მოიმარჯვებს, ზოგი ქეხს და ზოგნი კიდევ ხელზე დაკაპიწებულნი დადებიან. შემოდის მატარებელი.)

სისო: ამა-ბო, პირველ რომლიდანაც მივიტანე იერიშო... (ყველანი მიაწყებიან რომლის კარებს; კანდელტორი ზემოდან დაუშენს მომარაგებულ ქეხს, იმართება ხელჩართული ბრძოლა. მგზავრები, მიუხედავად მსხვერპლისა, შეამტრებენ რომლის კარებს და ზოგიერთები ახერხებენ შესვლას, მეტი ნაწილი კი დარჩება მატარებელი ვაღის. ბრძოლის დღილზე დარჩენილი მგზავრებთა შორის ჰყარია კანდელტორების ქებები ნაცემი აუარებელი თავგატები. მათ შორის არის მღდელიც.)

პროკურატურის ცნობით ამერიკაში მგზავრებს მესამე დღეში მოვაკრებებისაგან 30 მილიონი დოლარი ქრთამი აუღლით ჩინონიკებს, რომლებსაც მფარველობას უწევს ხელისუფლება. (გაზეთებიდან).

ხაიდან და როგორ ხელსართია ჩემთვის; ეს ფულები ხომ კი ჩემს ჯიბეებს ერთვის!

მღდელი, (ვაი-ვაგაბით ორივე ხელზე დაეკრძალება და წამოიწეხს, თავგატებილია დანახავზე თვლები გაუბრწყინებელი და წამოიძახებს): პანაშვილი, შეიღებო, ამათ, პანაშვილი... (კენესის). საერთო პანაშვილი უფრო ათვალ დაგიღებათ!.. (იწყებს): შეგიწყალენ ჩვენ ღმერთო... დიდითა წყალობითა... გვეცდრებით ისმინე... უი-უი, ეშვაკება წაგიღეს... გზონი ვერ დავათვაო პანაშვილი; ნახვერი მოშვეცი, ნახვერი, შეიღებო!.. (მომაკვდავი პირიდაც ვადბრუნდება, ხელებს ზეცად დამაკრავს და იტყვის): უფალო, უძღურე ჰყოფილხარ შენ, ხოლო კანდელტორები ძლიერნი, მაგრამ ძლიერი ყოველსა არსსა შენა არის ტარტაროზი, და განარისდეს. იგი კანდელტორებსა შენა და მთავლის მისიანება მისი სახელისა მათისათა. ცხვირისათა... ა.ა.მან (კვდება).

ტარტაროს ნაილი.

ბარტაროზი

ბმრი-ქედან (ჩიხატაური) თქვენი წერილი დაგვიანებით მივიღეთ. თუ წერილი დაგვიანებით მნიშვნელობას არ ჰქარაგის, გვატყობეთ და დაგვებუდეთ. განაგრძეთ მასალების მოწოდება.

თუ კი, ძმაო, თქვენი დაბა, რომელიც რომ გაიყინა,— გამგის ვოდება სილაჟვარდემო, რომ დაიწვა გამგის ბინა

დეე გათბეს შენი გული... და განაგრძე ისევ წერა, კვლავ გაუქვს შენი სიყვარული, სხვისი ქორი ნუ, ნუ გჯერა.

ბმმილაურ პირაწვამებს. თქვენი ლექსი ასე იწყება:

გამგის ვოდება სილაჟვარდემო, როგორც ნაწვიმარ ფუნაში ვარდი...

და ამიტომაც ნუ გაიკვირებ, მ ჩვენს ვოდორში შენ თუ ჩავარდი.

ათონდლო ხონელს: "აუბა გაუდავე და გამოლომა შეგჩებოა,—სწორედ ასეა / ქვენი საქმე. გაცივთ საქმის ვითარება და... თქვენი წერილი გადავცეთ... უფსკერო გოდორს შესანახავდ.

იხარს. (ბათობი) ძალიან გრძელია და თანაც ვერ არის საფუძელიანი. სინჯეთ გადაამუშავება.

სოდულელს (სამება, შორაპნის მასხრა): კარგი სურვილია.

სამებაში ჩამოსულა მოცეკვავე მქედლოძო. და ამბობს, რომ—უნდა გავხედე აქ ვინმესი მე სიძო.

ამ თთხი სტრიქონის შემდეგ თქვენი წერილი ცეკვის ისეთ „იტაზე“ მოვიდა, რომ დაიწყო ცეკვა და პირდაპირ გოდორში ჩაიციკვა.

მ. გრძელს: კიდევაც აშენდებოდა მათი ოჯახი, თუ თქვენ მათი სიძე გახდებოდით.

ბორბუშას: შემოიარეთ რედექციოში.

კაბლანს (საკანა): დაგვიანებულა.

კუ-კუს: მგონი არც თქვენ იცით, რისი თქმა გინდათ, და ჩვენ როგორ უნდა გავიგოთ?! იქნებ უფსკერო გოდორში გამოიციონ თქვენი ამოცანა. იქ ხომ ბევრია თქვენი ტოლები.

იტორიტოს (ძიმიოთ): სწერეთ სხვა რამეზე, ხომ გავგიონით: ყოველთვის ხაჭაპურის ჭამა მოსწყინდება კაცსო... (და მით უფრო მჭადის).

უფმაჯურას (ქიათურა: თქვენს წერილს ამშვენებს მხოლოდ ეს ერთი ადგილი:

ვარდა ამისა აშვენებს ორი ტკაველი ცხვირია.

ჰო-და ისეთი ცხვირი, რომ არ ჰქონებოდა იმას, მაშინ თქვენი წერილიდან არც ზემოთმოთავსებული სტრი-

ქონები წავიდოდა. ასე რომ მაღლობის ღირსია იმის ცხვირი.

რა მისი ბრალია, რომ თქვენ დამზღვევ სალაროში ფული არ არის?!

ჩორანს (ხესტალონი): თქვენი წერილი გადავიციოთ თაგიდან ბოლომდე,—და ყველაზე უფრო მოგვეწონა პირველი ოთხი სტრიქონი:

მოგესალმებო, ტარტაროზ, თუმც მომივიდა გვიანი,— რადგან ეს მებატებმა, არც მე ვარ სხვებზე ჭკვიანი.

ჩვენ გეთანხმებით თქვენი საკუთარი თავის შეფასებაში.

შ. იშხნელს (სამტრელია): ორი ხაჭაპურით და ერთი შემწვარი ღვინოთ რომ შეიძლებოდად სამსახურის შოვნა, მაშინ აღარ იქნებოდა საჭირო ქალ-ბატონ პროტექციის შეწყობა და არც შემწვარი გოჭი თავისი „ბატონბუტებით“.

დათიკო ქედ-ლის. შეასწორეთ, შეამოკლეთ, დასწერეთ ცალ გვერდზე და მოიტანეთ.

გ. მექიას. (სამტრელია) უფსკერო გოდორშიაც კი უარს ამბობენ თქვენი წერილის მიღებაზე, მაგრამ პროტექციით როგორც იქნა მიიღეს, ხოლო უკან დაგვიბრუნეს შემდეგი ოთხი სტრიქონი:

მუშები მაგარად მუშაობს, იმახიან: „ვირა-ვირა“... ჯვამავირი რომ აიღონ დასპირდებთ ორი კვირა.

რამდამციხისაბან: უკრა. „ტარტაროზი“-ს № 82 შიმოთავსებელი ჭავჭავი ბზიკის წერილი შეეხება არა ხამტრელის ქარხნის გამგეს, არამედ ფარულუს გამგეს.

„ტარტაროზი“-ს

შეგდარი ნომერი

საქსილური

სამაჟურნალო ნომერია.

ნ ა ტ ვ რ ა

— ნეტავი შე ვიყო ეს საგანცხადებო ბოძი—ისე ვაპბ ვევედენ განცხადებებში, რომ ადვილად გადავიტანდი ამ ზამთრის სიცივეს უპაღლოთ.